

แนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย*

Guidelines for the Adaptation of Farmers in Community

Enterprise Groups in Loei Province

นริศรา ธรรมรักษา

Narisara Thamraksa

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Loei Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author's Email: Naritsara_apple@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย ในสถานการณ์โควิด-19 2) เพื่อศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์โควิด-19 3) เพื่อหาแนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์โควิด-19 แนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย จำนวน 231 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test F-test (ANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม 2) เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการปรับตัวของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงิน และด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3) แนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์ โควิด-19 ควรปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ ในปัจจุบันในทุกๆ ด้านเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์มาตรฐานและมีลักษณะเฉพาะโดดเด่น และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค มีการนำเสนอสิ่งใหม่ๆ สู่ตลาดอยู่เสมอ

คำสำคัญ: การปรับตัว; วิสาหกิจชุมชน; จังหวัดเลย

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate the impact of Covid-19 situation on farmers in community enterprise groups, Loei province; 2) to explore the adaptation of farmers in community enterprise groups, Loei province; and 3) to propose guidelines for the adaptation of farmers in community enterprise groups, Loei province. The population used for the study included 231 heads of community enterprise groups in Loei

*Received October 31, 2023; Revised February 21, 2024; Accepted February 21, 2024

province, who were selected by purposive sampling. The tools used were interview form and a questionnaire. The obtained data were analyzed by t-test, f-test, One-Way ANOVA, multiple correlation coefficient, and multiple linear regression analysis.

From the study, the following results are found: 1) Farmers in community enterprise groups in Loei province view that the impact of Covid-19 situation is overall, and in each aspect, at a high level, which includes economy, society, and environment; 2) Farmers in the community enterprise groups in Loei province view that the adaptation of farmers is overall, and in each aspect, at a high level, which includes production, marketing, management, finance, and participation in the community enterprise groups; and 3) Guidelines for the adaptation of farmers in community enterprise groups during the Covid-19 situation include their adaptation to the present circumstances in all aspects in order to keep up with global change, such as presenting standard and unique products that can respond to consumer needs, as well as always presenting new products to the market.

Keywords: Adaptation; Community Enterprise; Loei Province

บทนำ

นับตั้งแต่ในช่วงต้นปี 2563 สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ทวีความรุนแรง และขยายขอบเขตไปในหลายประเทศทั่วโลก อย่างรวดเร็ว ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โลกในภาพรวม และก่อให้เกิดความผันผวนรุนแรงในตลาดการเงินโลก สำหรับเศรษฐกิจไทยได้รับ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่รุนแรงมากขึ้น เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก โดยผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องทำให้สภาพคล่องทางธุรกิจ ประสบปัญหาการผลิตและการลงทุน ลดลง และส่งผล กระทบต่อภาคการจ้างงานและรายได้ของครัวเรือน ซึ่งทำให้กำลังซื้อภายในประเทศปรับตัว ลดลงในขณะเดียวกัน การใช้จ่ายภายในประเทศยังได้รับผลกระทบอีกทางจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ผู้บริโภคและมาตรการควบคุมและป้องกัน การระบาดโดยการปิดสถานประกอบการต่างๆ นอกจากนี้เศรษฐกิจ ไทยยังมีแนวโน้มที่ต้องเผชิญ กับปัจจัยเสี่ยงซ้ำเติมจากสถานการณ์ภัยแล้ง ที่มีแนวโน้มรุนแรงและส่ง ผลกระทบต่อผลผลิต และรายได้ภาคเกษตร อย่างไรก็ตามผลกระทบที่รุนแรงครอบคลุมไปทุกภาคส่วน ทำให้มีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการที่เข้มข้นกว่าปกติ ทั้งในเรื่องของการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งการฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติและ สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องภายใต้บริบทใหม่ หลังจากวิกฤติการณ์ไวรัสโควิด-19 (New Normal) (Loan Spending Screening Committee, 2021)

“วิสาหกิจชุมชน” จัดเป็นองค์กรภาคประชาชนที่ไม่มีรูปแบบ ไม่ได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ การสนับสนุนจึงไม่เป็นระบบและไม่มีเอกภาพ ส่งผลให้มีปัญหาในการดำเนินงานเพราะวิสาหกิจ ชุมชนบางแห่งไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานรัฐหรือภาคเอกชน และบางครั้งมีการสนับสนุนจากภาครัฐ แต่ไม่ตรงความต้องการที่แท้จริง วิสาหกิจชุมชนเป็นระบบการจัดการชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน โดยเฉพาะ ด้านการผลิต การบริโภค การจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรและรายได้ การจัดสรรทรัพยากรและทุนชุมชน ให้สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียงพึ่งตนเองได้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (Department of Agricultural Extension, 2021)

จากวิกฤติจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลก และประเทศไทยอย่างถึงรากถึงโคน โลกจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ดังที่เรียกว่า นิวนอร์มอล (New normal) ไม่เว้นถึงวิสาหกิจชุมชนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน หากแต่ยังไม่มีผู้กล่าวถึงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากนัก (Hanhiran, 2020) ให้ทัศนะที่น่าสนใจ สำหรับการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนก็เจอสถานการณ์เหมือนๆ ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นรายได้ลด ออกจากงาน รายได้ที่เลี้ยงปากท้องลดฮวบหรือหายไป และในขณะที่หลายกลุ่มหลายส่วนอาจกำลังบ่น สापแข่งโชคชะตา และคนอื่นๆ แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มยอมแพ้กับความโชคร้ายครั้งนี้ แต่หันมาจับมือร่วมกันคิดและเพื่อหาทางรอดให้กับตัวเอง ครอบครัว และกลุ่มตัวเองในยามยากลำบากครั้งนี้ และพร้อมที่จะเดินหน้า อย่างเข้มแข็งในวันข้างหน้า และข้อสำคัญที่สุด คือ การตลาดที่ต้องปรับตัวเป็นอย่างมาก วิสาหกิจชุมชน ต้อง หันมาทำการตลาดแบบออนไลน์โดยผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาเป็น ช่องทางเสริมเพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ประเด็นการพัฒนาหลักจะต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ปัญหาฐานรากโดยการพัฒnavิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อขยายฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความครอบคลุมมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมสังคมผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย มีปัญหาในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน ยังไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ขาดการกำกับ การติดตาม และการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงบุคลากรขาดความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพด้านการจัดการพัฒนาธุรกิจ การตลาด การใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ อีกทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่มีอยู่ยังขาดประสิทธิภาพในการใช้งาน จึงอาจทำให้วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยนั้น ตามไม่ทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน (Juchang, 2011)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเลย ในสถานการณ์โควิด-19 ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการ ตรวจสอบและพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรได้อย่างแท้จริง สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนากลยุทธ์การปรับตัว โดยมีการปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสภาพตลาดในปัจจุบัน ส่งผลทำให้ผลประกอบการที่ดีขององค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้กับเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยในสถานการณ์ โควิด-19
2. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยในสถานการณ์ โควิด-19
3. เพื่อหาแนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์ โควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ขั้นตอนที่ 2 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย ทั้งหมด 14 อำเภอ รวมเป็นจำนวน 231 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Department of Agricultural Extension, 2021)

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่ได้ กำหนดขึ้น ดังนี้

3.1 เป็นแบบเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

3.2 เป็นเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม คือ การไปสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย และนำข้อมูลที่สัมภาษณ์มาจัดทำแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามให้กับหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำเนินการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทกลุ่ม จำนวนทุนจดทะเบียน การดำเนินงานระยะเวลาในการดำเนินงาน รายได้เฉลี่ยต่อปี และจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย โดยครอบคลุมเนื้อหาผลกระทบของเกษตรกร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจคือผลจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย หนี้สินและการออมของประชาชนและพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ได้รับผลกระทบให้เข้ากับสภาพทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ด้านสังคมคือผลจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมคือผลจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติภายใต้การเอาชนะความกังวลเกี่ยวกับการติดเชื้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเลย โดยครอบคลุมเนื้อหาการปรับตัว 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการผลิตเป็นการผลิตที่มีต้นทุนการผลิต ไม่สูงพร้อมกับผู้ผลิตมีความรู้ ทักษะความชำนาญ สามารถได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขัน ในตลาดได้ 2) ด้านการตลาดคือการดำเนินงานขององค์กรที่สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างและโดดเด่นที่เหนือกว่าคู่แข่ง 3) ด้านการบริหารจัดการเป็น คือการกำหนดนโยบายในการใช้ยุทธวิธีในการจัดการเกี่ยวกับการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งบุคลากร วัสดุ งบประมาณมาจัดการตามหลักการที่วางไว้ 4) ด้านการเงินคือกระบวนการการดำเนินงาน และการบริหารของกิจการมีส่วนช่วยในการปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้น ได้แก่การเพิ่มขึ้นของรายได้ ความสามารถในการทำกำไร การลดลงของต้นทุน และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคือการอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของชุมชน ต้องร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมกันรับผิดชอบ นำพาให้วิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประสานงานกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย

4.2 จัดทำหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุม/ ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย จำนวน 20 คน

4.3 จัดการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสรุปแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเลย

4.4 จัดทำเอกสารแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยนำไปใช้ประโยชน์

4.5 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทั้ง 189 ฉบับ ซึ่งมีแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.82 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, and Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

4.6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย

5.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการดำเนินการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (Independent Samples t - test) และกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม (F-test) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

5.5 การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูล เชิงคุณภาพและอธิบายผลเชิงพรรณนา

5.6 ทฤษฎีการปรับตัวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีต้นกำเนิดจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นการ อธิบายถึงพฤติกรรมที่ช่วยให้สิ่งมีชีวิตสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้ ต่อมาทฤษฎี การปรับตัวถูกนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์อื่นๆ เช่น การแพทย์ การศึกษา เศรษฐศาสตร์ รวมถึงการ บริหารธุรกิจด้วย ซึ่งทฤษฎีการปรับตัวที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด คือ ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy, 1976)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของ เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวม และเป็นรายด้าน ของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขต จังหวัดเลย

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเศรษฐกิจ	4.04	0.52	มาก
2. ด้านสังคม	4.12	0.43	มาก
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.13	0.45	มาก
รวม	4.10	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า เกษตรกรวิสาหกิจ ชุมชนในเขตจังหวัดเลย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.43) ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.52)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของ เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวม และเป็นรายด้าน ของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน ในเขตจังหวัดเลย

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการผลิต	3.76	0.71	มาก
2. ด้านการตลาด	3.84	0.73	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการ	3.87	0.77	มาก
4. ด้านการเงิน	3.74	0.80	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	3.89	0.7	มาก
รวม	3.82	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการปรับตัวของเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.73) ต่อมาคือ ด้านการตลาด ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.73) ต่อมาคือ ด้านการ

ผลิต ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.71) รองลงมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.80)

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์โควิด-19

จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์ โควิด-19 สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการผลิต ควรมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์มาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการยอมรับในผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และควรนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะโดดเด่น และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการมุ่งเน้นให้มีการวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี และพัฒนาระบบการผลิตสินค้าให้มีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก

ด้านการตลาด ควรสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย มีการใช้ข้อมูลทางการตลาดภายในองค์กร เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและพฤติกรรมของกลุ่มลูกค้ารายใหม่ที่มีศักยภาพ ส่งเสริมให้มีการทำการวิจัยทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสินค้าให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า สนับสนุนให้มีแผนการตลาดที่มีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงกลยุทธ์ โดยนำเสนอสิ่งใหม่ๆ สู่ตลาดอยู่เสมอ เช่น การใช้โฆษณาที่มีความแปลกใหม่ การส่งเสริมการขายเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้าง รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมทางการตลาด เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนต่อไป

ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อให้เข้าถึงลูกค้าได้กว้างขึ้น เช่น มีการจัดทำเว็บไซต์ของวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงของลูกค้าที่มีความสนใจมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการนำเสนอเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อสร้างความได้เปรียบกับคู่แข่ง ควรมีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่เสมอ เช่น การวางแผนในการขยายผลิตภัณฑ์ออกไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นๆ รวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างขององค์กรให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการเงิน เพิ่มความสามารถในการลดต้นทุนในการผลิตและการดำเนินงานหรือค่าใช้จ่ายหลักของกิจการลง ควรดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเพิ่มยอดขายเพิ่มอย่างต่อเนื่อง การใช้สินทรัพย์และการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่สูงสุดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจควรมีการส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมมือร่วมใจในการทำงานวิสาหกิจควรมีการเปิดโอกาสให้สมาชิก ร่วมเสนอความคิดเห็นหรือแนวคิดต่างๆ ในการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการปรับตัวของเกษตรกรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย” ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ดังนี้

ด้านการผลิต วิสาหกิจควรมีการวางแผนการผลิตสินค้าไว้อย่างชัดเจน มีระบบที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค สินค้ามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของลูกค้า

ด้านการตลาด วิสาหกิจควรมีการบริหารด้วยความซื่อสัตย์ตระหนักเรื่องการรักษาคุณภาพสินค้าและการปรับปรุงสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาตลาด และควรมีการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้มีหลายช่องทางเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า

ด้านการบริหารจัดการ วิสาหกิจควรมีการวางแผนการดำเนินงานทุกด้านอย่างชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และกฎระเบียบไว้อย่างชัดเจน

ด้านการเงิน วิสาหกิจควรมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน วิสาหกิจควรมีการวางแผนการบริหารด้านเงินทุนและการเงินอย่างรัดกุม ชัดเจนและโปร่งใส และเพียงพอต่อการบริหารงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมมือร่วมใจในการทำงานวิสาหกิจ เปิดโอกาสให้สมาชิก ร่วมเสนอความคิดเห็น หรือแนวคิดต่างๆ ในการบริหารจัดการกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวมและเป็นรายด้าน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก พบว่าจากวิกฤติจากการระบาดของเชื้อโควิด-19 กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของโลกและประเทศไทยอย่างถึงรากถึงโคน จากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของไทยคงจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติ โควิด-19 ไปอีกนานพอสมควรจึงจำเป็นที่จะต้องมีการกระตุ้นเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เครื่องยนต์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ กลับมาทำงานได้ตามปกติในอนาคต เมื่อวิกฤติ โควิด-19 ผ่านพ้น เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว จะเกิด “New normal” ในภาคธุรกิจต่างๆ ที่ธุรกิจจะเดินอยู่บนดิจิทัลแพลตฟอร์ม ตลอดจนพฤติกรรมผู้บริโภค จะเปลี่ยนไป ที่ให้ความสำคัญกับมาตรการสุขอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์มนัส ดีอด ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร พบว่า สภาพการทำงานในสภาวะการเกิดโรคระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักยังสามารถที่จะปรับตัวต่อการเกิดการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ได้ เนื่องมาจากตัวผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักเอง มีการป้องกันตัวเองเพื่อไม่ให้เกิดการติดต่อของโรคระบาด และทางบริษัทมีมาตรการป้องกันต่างๆ ออกมาช่วยเหลือ เช่น ให้อุ่นระยะและเลี่ยงการสัมผัส เป็นต้น ส่งผลให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักยังคงที่จะดำเนินการประกอบอาชีพต่อไปได้เป็นจำนวนมาก ต่อมาในประเด็นมาตรการเยียวยาจากทางภาครัฐ ผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักเห็นว่ารัฐบาลควรมีมาตรการเยียวยาอื่น และควรมีการแจกเงินเยียวยาประชาชนให้มากขึ้น ส่วนด้านมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์ที่ดี และมาตรการที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย พบว่า รัฐบาลยังไม่สามารถที่จะจัดการและทำให้ประชาชนเข้าถึงมาตรการต่างๆ ของรัฐบาลได้ง่ายอีกทั้งในประเด็นเรื่องของความวิตกกังวล พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการส่งอาหารมีความกังวลในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เห็นได้ว่าการเกิดการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไม่เพียงแต่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้นโดยส่งผลกระทบทุกประเทศทั่วโลก ดังนี้ หากการแก้ปัญหาวิกฤติจะต้องร่วมกันแก้ปัญหาโดยประชาชนทุกคนทั่วโลกเพื่อเป็นการยับยั้งการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Deed, 2020)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลยโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต

ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงิน และด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก พบว่าจากมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลออกมาไม่ว่าจะเป็น Social distancing หยุดอยู่บ้านช่วยชาติ การทำงานที่บ้าน (Work from home) การเลื่อนการเปิดเทอม ทำให้เกิดการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเช่นกัน จะเห็นได้จากธุรกิจดิจิทัลเวิร์กที่เติบโตก้าวกระโดดในช่วงที่ผ่านมาการปรับตัวของประชาชนหลายคนในการเรียนรู้การใช้ดิจิทัลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทะเบียนออนไลน์เพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่รัฐบาลออกให้ การซื้อของออนไลน์ เนื่องจากห้างปิด การลงขายของออนไลน์ สำหรับคนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายล๊อคดาวน์ การใช้หน้ากากปิดจมูกเมื่ออยู่ในชุมชน การล้างมือทุกครั้งสัมผัสสิ่งของทำให้เกิดเป็นวิถีชีวิตใหม่ (New Normal Behavior) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rungrut, Maso, and Kadem (2020) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการปรับตัวโดยการสวมหน้ากากอนามัยเพื่อไม่ได้รับเชื้อโควิด-19 ล้างมือด้วยสบู่ก่อนและหลังปรุงอาหาร พกแอลกอฮอล์ เจลบางครั้ง และเว้นระยะเพื่อลดระยะเวลาการอยู่ในพื้นที่สาธารณะ แต่เห็นว่าวิธีดังกล่าวช่วยลดโอกาสการระบาดของโรคโควิด-19 ได้ปานกลาง และยังไม่เชื่อมั่นในการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยการช่วยเหลือเงินเยียวยา การส่งเสริมสร้างอาชีพ การใช้มาตรการช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าครองชีพ แนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบทางสังคมทั้งแนวทางดูแลด้วยตัวประชาชนเอง ได้แก่ การดูแลสุขภาพ ลดการพบปะในสถานที่สาธารณะทุกคนในสังคมต้องเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่วนแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนโดยภาครัฐ ได้แก่ การแจกหน้ากากอนามัยให้ทั่วถึง ส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาออกกำลังกาย การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการปฏิบัติเพื่อตนเอง การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาโรคและปรับปรุงเรื่องการรักษาทางการแพทย์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการปรับตัวตามรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย ในสถานการณ์ โควิด-19 ควรมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์มาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะโดดเด่น และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นให้มีการวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นหลักสนับสนุนให้มีแผนการตลาดที่มีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงกลยุทธ์ โดยนำเสนอสิ่งใหม่ๆ สู่ตลาดอยู่เสมอ เช่น การใช้โฆษณาที่มีความแปลกใหม่ การส่งเสริมการขายเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้าง รวมไปถึงการเพิ่มในส่วนช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อให้เข้าถึงลูกค้าได้กว้างขึ้น เช่น มีการจัดทำเว็บไซต์ของวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงของลูกค้าที่มีความสนใจมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการนำเสนอเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อสร้างความได้เปรียบกับคู่แข่ง มีการขยายผลิตภัณฑ์ออกไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นๆ รวมไปถึงการใช้สินทรัพย์และการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงคุณค่าในการลงทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่สูงสุดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Onsamlee (2021) ได้ศึกษาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่เกิดจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน จึงทำให้วิสาหกิจชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจมหภาคขับเคลื่อนไปได้ ถึงแม้ว่าจะเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่วิสาหกิจชุมชนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน หากแต่ถ้ามีการปรับตัววิสาหกิจชุมชนจะเป็นผู้อยู่รอดและอาจกลายเป็นผู้ยุ่งเศรษฐกิจระดับมหภาคได้อีกด้วยการปรับตัวดังกล่าว เริ่มจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ไม่ใช่มาเป็นรายได้การปรับตัว

ทางการตลาด โดยวิสาหกิจชุมชนต้องหันมาทำการตลาดแบบออนไลน์และการตลาดแบบ Delivery ซึ่งตอบ
โจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในขณะที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่าง Social Distancing เช่นนี้

สรุป

จากวิกฤติจากการระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบให้เกษตรกรวิสาหกิจชุมชนในเขตจังหวัดเลย
ต้องมีการปรับตัวใหม่เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ทั้งในด้านการผลิต ที่จะต้องมี
การผลิตสินค้าในรูปแบบใหม่ๆเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งด้านการตลาด ต้องมีการ
วางแผนในการขยายตลาดหรือขอบเขตพื้นที่การขายออกไป รวมไปถึงการขายในรูปแบบใหม่ๆที่เหมาะสมกับ
สถานการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งด้านการบริหารจัดการ ในด้านของทรัพยากรการผลิตหรือแม้แต่การบริหาร
จัดการในด้านการให้บริการที่ดี พร้อมทั้งการบริหารจัดการทางการเงิน เพื่อให้มีความคล่องตัวและ
เหมาะสมในการหล่อเลี้ยงธุรกิจชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทุกคนในสังคมต้องรู้จัก
ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพราะทุกคนในสังคมถือว่าเป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยควรจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันทั้ง 3 คือ ด้านเศรษฐกิจ
ด้านสังคม และ ด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ ผลิตสินค้าหรือบริการให้เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของ
กลุ่มลูกค้าเป้าหมายและคุ้มกับราคาที่ลูกค้าจ่าย โดยใช้วัตถุดิบและแรงงานที่มีอยู่ในชุมชนผลิตสินค้า หรือ
บริการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนซึ่งอาจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และวัฒนธรรมประเพณี
สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าหรือบริการที่ผลิตและจำหน่ายทั้งในด้านคุณภาพ และความคุ้มค่าในการซื้อ
โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ แรงงานฯ บริหารจัดการ จนผลิตจำหน่ายสินค้า
หรือบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกชุมชนและลูกค้า ผลิตสินค้าหรือบริการที่ได้มาตรฐานตาม
ความต้องการของผู้บริโภคและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิตสินค้าหรือช่วยลดต้นทุนในการผลิต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด เลยภายใต้สภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2.2 ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนวิถี ใหม่หลังวิกฤติโควิด-19 ที่ประกอบอาชีพวิสาหกิจ
ชุมชนในจังหวัดเลยตามแนวทางวิถีใหม่หลังวิกฤติ โควิด-19
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจ ชุมชนของประชาชนหลังวิกฤติโควิด

References

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. New York: John Wiley & Son.
- Deed, P. (2020). The Impact Spread of the Coronavirus 2019 (Covid-19) on Occupation of a
Food Delivery Service. *Journal of MCU Nakhondhat*, 7(6), 131-144.
- Department of Agricultural Extension. (2021). *List of Community Enterprises/Community
Enterprise Networks*. Retrieved April 20, 2021, from [http://smce.doae.go.th
/ProductCategory/SmceCategory.php](http://smce.doae.go.th/ProductCategory/SmceCategory.php)
- Hanhiran, S. (2020). *Community Enterprises Change to Survive*. Retrieved July 11, 2021, from
<https://www.thansettakij.com/content/columnist/429519>

- Juchang, S. (2011). *Community Enterprise Report in Loei Province*. Retrieved April 20, 2021, <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/datachw/%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B8%A2.pdf>
- Loan Spending Screening Committee. (2021). *Plan for Economic and Social Recovery from the Impact of the COVID-19 Virus and Projects under the Budget Limit of 400 Billion Baht According to the Loan Decree Of 1 Million Baht*. Retrieved February 13, 2021, from <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2020/07>
- Onsamlee, P. (2021). Adaptation of Community Enterprises in the Epidemic Conditions of Coronavirus Infection in 2019. *Journal of Management Science Review*, 23(1), 195-206.
- Rungrut, S., Maso, S., & Kadem, Y. (2020). *Impacts of Economic and Social Matters from the COVID-19 Pandemic among the People in Yala City Municipality*. (Research Report). Yala: Yala Rajabhat University.